Ne beszéljünk róla?

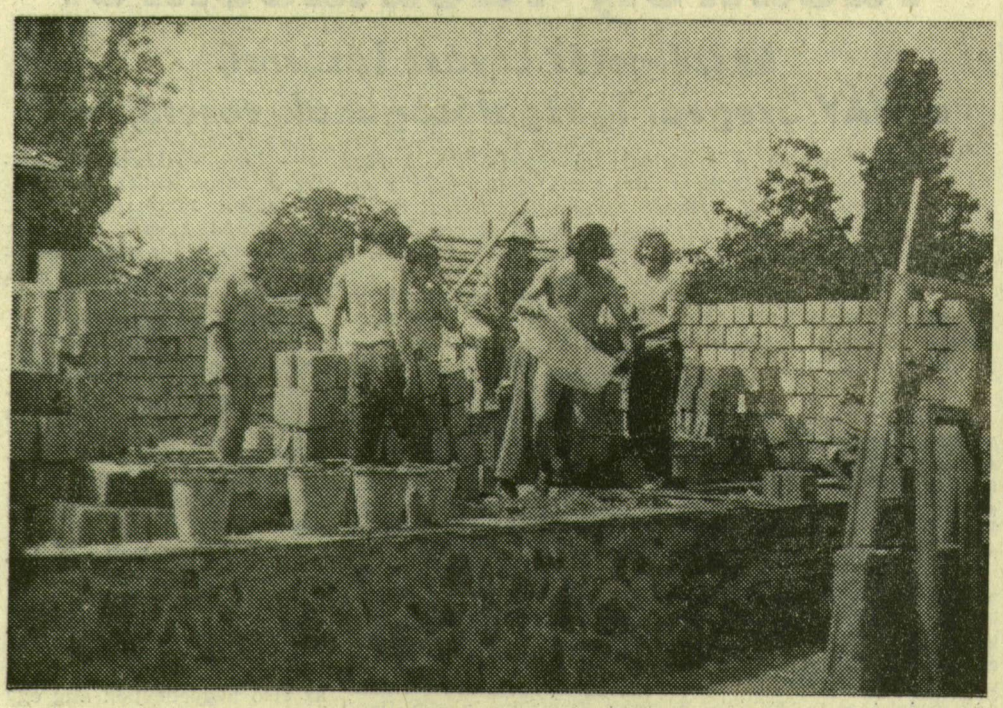

„Egy ember csak akkor hal meg, ha elfelejtik." Az Országos Villamos Távvezeték Vállalat szegedi, Hertz szocialista brigádjának egyik tagja mondta ezt, amikor a napokban együtt emlékeztünk Szabó Mihályra. Őt jómagam nem ismertem, de a beszélgetés melegében lassan kirajzolódott előttem alakja, nem mindennapi egyénisége. Azon vettem észre magam, ott látom őt is közöttük, ahogy mesél, mókázik együtt a társakkal.

Csada Antal:

„Miska előre gondoskodott mindenről. Megvásárolta az összes anyagot, beszerezte a szerszámokat. Csinált magának egy betonkeverőt is. Először megtervezte, aztán áttervezte többször is szegény, aszerint, éppen milyen alkatrészt nem kapott hozzá. Hát kérem, ebből olyan masina lett, hogy csodájára járhatna az ipar."

Sávolt Mihály:

„Tavasszal hozzálátott a munkához. Elkészítette az alapokat. Munka után, szombaton, vasárnap szakadatlanul dolgozott. Aztán, aztán megtörtént az, ami szörnyű igazságtalanság a sorstól. Munka közben, akkor, amikor a család — feleség, két gyerek — jövőjét alapozta, rosszul lett. Két napra rá elvitte az infarktus. Nem akartuk elhinni... Negyvenkét éves volt. Belső parancs diktálta: a megkezdett munkát nekünk kell befejeznünk. Brigádgyűlést tartottunk: megfogadtuk, tető alá hozzuk az épületet, elvégezzük a belső szerelési munkák közül azt, amelyiknek mesterei vagyunk. És csatlakoztak hozzánk brigádon kívüliek is. Két nap alatt fölhúztuk a falakat."

Maltesics Béla:

„Szakmám szerint kőműves vagyok, a munka irányítója. Fönn vannak a betongerendák, jövő vasárnap kivonulunk, s a betonkoszorút csináljuk meg. Aztán a padlásszoba kialakítása, meg a tető a soros. Hogy ács van-e? Ha nem találunk, megcsinálom én."

A ház típusterv alapján készül, lesz benne 3 szoba, fürdőszoba, konyha, kazánház, fönn egy kis szoba, meg a barkácshelyiség. Valaki halkan megjegyzi: „Hát arra már nincs szükség..."

Bata István, brigádvezető:

„Senki nem építhetné a magáét szívesebben, mint Miskáét. Magam minden héten kimegyek Gyálarétre, meglátogatom a családot. Aztán dolgozgat a házon egy nyugdíjas ember, megnézem, hogy halad. Miska szemével nézem az építkezést. Elvégre tizenhat éve ismertem. Éveken át beosztottam volt... Nehéz belenyugodni a megváltoztathatatlanba. Jó indulatú gyerek volt. Senkivel nem volt baja, kellemetlen vitája sem. Az a fajta ember, akinek nincs epéje — mondogattuk."

Kósa Tibor, az üzemegység KISZ-titkára:

„Nem is hord a hátán a föld olyat, aki össze tudott volna vele veszni. Ha hiányzott valami szerszám, mi dühöngtünk, csapkodtunk, ő meg egyszer csak megszólalt: ‚no csak, no csak' — gondolkodott, aztán előkapart valahonnan egyet. Az ötleteivel is így volt. Ahányszor lelombozódtunk valami miatt, egyedül neki sikerült lelket verni belénk, sőt fölvidítani. Hajtás idején sokat jelentett a vidám szó, a nevetés. És nem az az ember volt, aki azt mondta: fogjuk meg, és vigyétek."

Csada Antal:

„Miska az én segítőm volt. Sértés ne essék, ilyen még egy nem lesz. Meg-meg voltunk hajtva, de ezekben a pillanatokban is volt olyan beszólása, amely föloldotta azt a feszültséget. Fájdalom, hogy ő már nem jön többet az én ‚partimba'. Hiányzik nagyon. És micsoda csülkös bableveseket tudott főzni! Vasárnapi szolgálatokon fehér asztalt terítettünk, s a rezsón megfőzte az ebédünket. Emlékeztek, egyszer Szilveszterkor kecsegével lepett meg bennünket..."

Bata István:

„Miska volt a házi zenészünk. A Sárgán levő üdülőben összeülünk olykor-olykor. Ő teremtett mindig jó hangulatot a ‚mellzongorával', ahogy a harmonikát nevezte."

A brigád emlékezik. Csupa vidám epizód. Magyarázzák, ugye, értem már, miért nem tudják elfelejteni Miskát. Miért nem hagyhatják gazdátlanul elkezdett művét.

Szalai Károly:

„Én nem dolgoztam még kinn egyedül. Fölvételire készültem, írásbeliztem a műszaki főiskolán. De a világért se akarok kimaradni belőle."

Böjte Péterné, szakszervezeti bizalmi:

„Én is kinn voltam, bizony, nyugdíjas férjemmel együtt. Hogy mit tud egy nő dolgozni az építkezésen? Itt egy fénykép: homokot lapátoltam a malterkeverőbe. Meg volt a fiúknak ‚mikroláncuk', beálltam téglát adogatni."

Bata István:

„Most állapodtam meg a DÉMÁSZ Villám brigádjának vezetőjével, fölajánlották, hogy ők is segítenek az építkezésben. Van itt akkora tettrekészség!"

Mátrai Miklós, üzemegység-vezető:

„De azt is mondjátok el, hogy a Hertz-brigád tizenegyszeres szocialista brigád, aranyplakett-, bronzplakett-tulajdonos. Hogy patronáljuk a gyálaréti iskolát. Itt a szerződés. Még Miska írta alá... Ő hívta föl a figyelmünket arra, hogy ott szükség lehet ránk."

Csada Antal:

„Közöttünk nemcsak hivatalos kapcsolat van. Miskát is nagyon szerettük. Csoda hát, hogy nem hagyjuk cserben a családját?"

Kósa Tibor:

„Nem is kell erről sokat beszélni. Olyan természetes dolog."

Valóban ilyen egyszerű lenne az egész. Ilyen könnyű csupa tisztességes, emberséges embert összeverbválni? Vajon, ha keresnénk, hány ilyen brigádra bukkannánk?

Chikán Ágnes

Az üzemi demokrácia fejlesztéséről

Évtizedeket hagytunk már mögöttünk a demokratikus viszonyok, s a szocializmus építésében, mégsem mondhatjuk azt, hogy a szocialista demokráciát, ezen belül az üzemi demokráciát a legkitűnőbben megvalósítottuk. Az üzemi demokrácia érvényre jutása és állandó fejlesztése társadalmi és gazdasági előrehaladásunknak igen fontos feltétele. Aligha véletlen, hogy Kádár János — római nemzetközi sajtóértekezletén az olasz tévé munkatársának kérdésére — többek között így fogalmazott: „...nem hisszük azt, hogy amit eddig elértünk az ideális, célunk és feladatunk a szocialista demokrácia további fejlesztése... Nálunk véleményszabadság van, nem félünk az emberek véleményétől, sőt azt minden lehetséges alkalommal kikérjük". Természetesen a véleményeket alkalmas fórumokon lehet legjobban nyilvánosságra hozni, közreadni. Ezért született meg *a Minisztertanács és a SZOT elnökségének együttes határozata az üzemi demokrácia egyes kérdéseiről (1018/1977. V. 7.)*, valamint a megvalósításról, a szakszervezetek feladatairól készített SZOT-irányelvek.

A határozat világosan fogalmaz: céljaink elérése jelentős részben attól függ, milyen mértékben tudjuk a dolgozókat mozgósítani, kezdeményező, alkotó erőiket kibontakoztatni. Ezért a vállalatok, gazdasági szervezetek vezetői biztosítsák, hogy minden dolgozó tájékozottságot szerezhessen a termelés és a gazdálkodás fontos kérdéseiről, hogy részt vehessen a döntések kialakításában, és a végrehajtáshoz szükséges feltételek megteremtésében. Az éremnek természetesen most is két oldala van. Ezért a dolgozók körében is kellőképpen tudatosítani kell, hogy az üzemi demokrácia nem csak jogot jelent, hanem felelősséggel is jár, aktív és fegyelmezett közreműködést kíván a döntések és a határozatok megvalósításában. Az egyszemélyi felelősség következetes és határozott érvényesítése mellett a vezető és a vezetése alatt álló kollektíva alkotó együttműködésében jusson kifejezésre a kölcsönös megbecsülésen alapuló jó munkahelyi légkör.

A szakszervezeti testület irányelvei az üzemi demokrácia fejlesztésével kapcsolatos tennivalók bevezetőjeként hangsúlyozza, hogy *növelni kell a dolgozók részvételét a vezetésben, különösen a termelési, gazdálkodási és az elosztással összefüggő kérdésekben.* Éppen ennek érdekében tartalmában javítani kell és egyben egyszerűsíteni is a fórumok rendszerét, és a szakszervezeti bizalmiak testülete — szakszervezeti tanács együttes ülésének bevezetésével közvetlenebbé tenni az üzemi demokratizmus gyakorlatát. Persze azt is hangsúlyozzák, hogy az üzemi demokrácia fórumainak feladatait, jogköreit, vállalaton belül úgy kell kialakítani, hogy a fórumok egységes, összehangolt rendszert alkossanak, vagyis a különböző fórumok feladatait egymástól el kell határolni. Ezek után lássuk, hogy a Minisztertanács és a SZOT közös határozata milyen fórumokat, s azoknak milyen jogköröket tart szükségesnek.

Vállalati szinten: *a bizalmiak* (bizalmi küldöttek, főbizalmiak) testülete *és a szakszervezeti tanács* (illetve szb) *együttes ülése* a legmagasabb demokratikus fórum, mivel a szakszervezet vállalati szervének a jogszabályokban biztosított jogkörét gyakorolva *dönt* a kollektív szerződés megkötéséről, és annak végrehajtásáról szóló évenkénti beszámoló elfogadásáról, illetve módosításának szükségességéről, a vállalati szociális terv kialakításáról, a vállalati szociális, kulturális, sport, segélyezési és üdülési alap felhasználásáról a vállalati vezetők véleményének előzetes kikérése mellett. *Állást foglal* az évenkénti bérfejlesztés felhasználásának főbb elveiről és arányairól, a részesedési, jóléti és kulturális alap felosztásáról, a vállalati szociális terv végrehajtásáról szóló évenkénti beszámoló elfogadásáról. *Véleményezi* a középtávú és éves vállalati terveket, és ehhez kapcsolóan a vállalati gazdasági vezetők (az igazgató és helyettesei) éves tevékenységét.

A szocialista brigádvezetők tanácskozása, mely fórumot évente legalább egyszer össze kell hívni, ugyancsak jelentős jogköröket kap. *Állást foglal* a vállalati munkaverseny-vállalások elfogadásáról, a szocialista brigád cím adományozásáról, valamint a vállalat kiváló brigádja kitüntetés adományozásáról. *Véleményezi* a „Kiváló Vállalat" cím megpályázását, a vállalati munkaverseny-szabályzatot, a verseny középtávú és éves irányelveit, a munka- és üzemszervezés fejlesztésére, a munkaidőalap hatékony felhasználására, az anyag- és energiatakarékosságra kidolgozott vállalati, illetve gyáregységi terveket.

A munkahelyeken ugyancsak a dolgozók fórumai kapnak nagyobb hatáskört és jogkört. A műhely, szalag, osztály stb. részlegekben a kollektíva *termelési tanácskozása dönt* a munkaverseny-vállalások elfogadásáról, a helyileg legalkalmasabb versenyformák kialakításáról, a vállalati „Kiváló Dolgozó" kitüntetés odaítéléséről. *Véleményezi* a termelési egység éves terve, a munka- és üzemszervezési, műszaki fejlesztési, anyag- és energiatakarékossági, munkaidőalap-kihasználási intézkedési terveket. A munkaverseny értékelését, a „Vállalat Kiváló Brigádja" kitüntetés adományozására vonatkozó javaslatot, és a jelentősebb üzemi újítások bevezetését.

Jól kitűnik a Minisztertanács és a SZOT határozatából, hogy a bizalmiak és a szakszervezeti tanács együttes ülése igen nagy jogkört és hatáskört kapott, s valójában e fórum ad módot a vállalat kollektívájának, hogy érdemben beleszóljon a termelési, elosztási és minden olyan ügybe, mely valamiképpen érinti a dolgozókat. Azt is tisztázza a határozat, hogy olyan nagy vállalatoknál, ahol a bizalmiak és a főbizalmiak száma igen nagy és nem volna lehetséges a tanácskozást megfelelő színvonalon létrehozni, akkor a bizalmiak küldötteik útján vegyenek részt e fórumon. A paritást biztosítva úgy döntöttek, hogy a bizalmiak, vagy küldötteik száma minden esetben haladja meg a szakszervezeti tanács, vagy szb létszámát.

Hogy e fórum igazán betöltse feladatát, a bizalmiak, főbizalmiak alapvető feladata, hogy rendszeresen összegezzék a hozzájuk tartozó szakszervezeti csoportok álláspontjait, véleményét, és azokat képviseljék kitartóan az együttes üléseken, majd az ott hozott határozatokat, állásfoglalásokat tudassák a dolgozókkal. Újszerű és nagy felelősséget kíván e fórumtól az, hogy a gazdasági vezetőket is e fórum értékeli, ha úgy tetszik *minősíti munkájukat.* Az együttes ülés vagy elismeri a gazdasági vezetők (az igazgató és helyettesei) tevékenységét és azt pozitívan értékeli, vagy alapvetően elismeri ugyan munkájuk minőségét, de javaslatokat tesz a vezetői munka megjavítására, s végül indokolt esetben indítványozhatja egyes vezetők tevékenységének vizsgálatát.

A két rendelkezés — a Minisztertanács és a SZOT közös határozata, illetve a SZOT irányelvei a végrehajtásra — hatályba lépett. A végrehajtással kapcsolatban kimondják, hogy a bizalmiak és a szakszervezeti tanácsok együttes ülésének rendszerét fokozatosan kell létrehozni 1977. év végéig az ipar, az építőipar, a közlekedés, a kereskedelem és a mezőgazdaság állami szektoraiban, lehetőleg a vállalatok felénél, a többi vállalatoknál pedig 1978. év végéig, az ágazati-iparági szakszervezetek és minisztériumok kijelölése alapján. Remélhetően az új fórumok az üzemi demokráciát magasabb szintre emelik, hiszen azok a vállalati szervezet különböző területeire épülnek, és figyelembe veszik a dolgozó csoportok sajátosságait is.

Gazdagh István

ÉVM-jelentés

Az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztériumnak az év első 5 hónapjában végzett munkájáról készített gyorsjelentése szerint a kivitelező építőipar 10 százalékkal több építési munkát végzett, mint a múlt év azonos időszakában. Kedvező, hogy ezt a fejlődési a termelékenység 12,5 százalékos növelésével alapozták meg, s így pótolhatták azt a kiesést is, amit az építőmunkások számának 2 százalékos csökkenése okozott. A nagyberuházásokat építő ÉVM vállalatok az átlagosnál dinamikusabban bővítették termelésüket.

Helyén az antenna

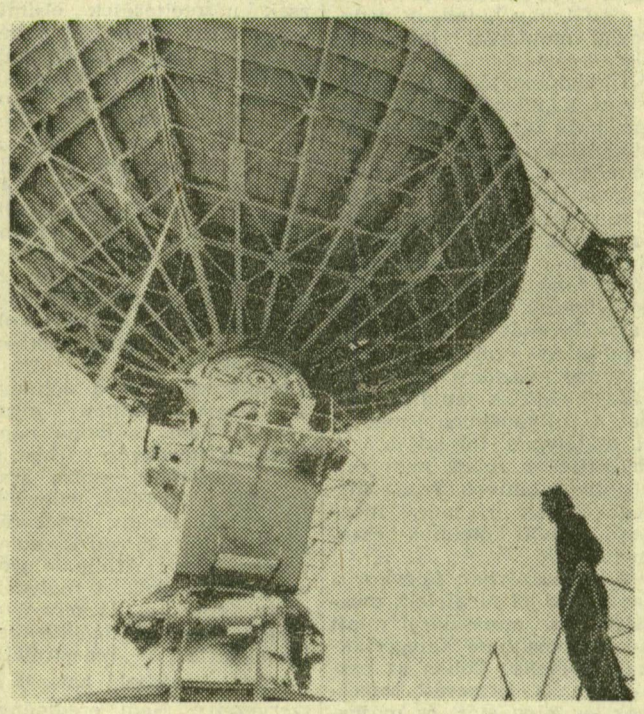

A tatándörögdi Interszputnyik űrtávközlési állomás építése fontos szakaszhoz érkezett. Június 17-én helyére emelték a 12 méter átmérőjű és 8 tonna súlyú parabolatükröt. A beemelést csehszlovák, a szerelést pedig szovjet és magyar szakemberek végezték

Dr. Simon Pál hazaérkezett

Szombaton hazaérkezett a dr. Simon Pál nehézipari miniszter vezette delegáció, amely Várnában a KGST fémkohászati állandó bizottság 46. ülésszakán vett részt.

(MTI)

Hobbivonatok

Három múlt századi hobbivonat hozott Ausztriából 300 turistát szombaton Sopronba. Az út résztvevői a Fertő tavon hajóval keltek át, majd magyar területre az osztrák—magyar érdekeltségű vasúti társaság, a GYSEV erre a célra felújított múlt század végi hobbi vasúti kocsijain érkeztek. A vonatokat régi szokás szerint kürtjellel indították az állomásokról. A vasutasok is korabeli egyenruhákat viseltek.

A hobbivonat utasai Nagycenk és Sopron nevezetességeivel ismerkedtek meg. Vasárnap újabb hobbivonat érkezik Sopronba, amely a Bécsben élő japán kolónia kirándulóit hozza.